

WYDARZENIA

„Matki i statki”

Ekscytujący moment, gdy butelka szampana rozbija się o burte wodowanego statku, zwiastując mu pomyślne rejsy, niejednokrotnie rozpoczyna wieloletni kontakt matki chrzestnej z załogą „jej” jednostki. Z wycinzków prasowych, korespondencji z członkami załogi, otrzymanych od nich zdjęć i pamiątek z rejsów składa się barwna opowieść o tym, jak panie „ocieplały wizerunek technologii i opiekowały się twardymi facetami”. Wiele z takich opowieści poznać możemy na wystawie „Matki i statki, czyli duch w maszynie”, zorganizowanej przez Klub Matek Chrzestnych Statków Armatorów Wybrzeża Gdańskiego, uroczyste otwartej 11 czerwca. Pomysłodawczyniami ekspozycji były panie Janina Szymczak (matka chrzestna trawlera „Indus”) i Barbara Dobraczyńska (matka chrzestna rorowca „Gdańsk II”). Wystawa powstała przy współpracy NMM, a zorganizowana została w wymarzonej dla niej miejscu – na statku-muzeum „Sołdek”. Skąd wzięła się i jak kształtowała tradycja chrztu statku, kim były matki chrzestne i jak wyglądały ich kontakty z załogami statków, w jaki sposób popularyzują i promują żeglugę morską członkinie Koła Matek Chrzestnych – tego zwiedzający mogą się dowiedzieć dzięki ciekawie zaaranżowanej, multimedialnej ekspozycji, na którą składają się rolowane postery, archiwalne filmy, nagrane wspomnienia, oryginalne pamiątki i stanowiska interaktywne. Wystawę można będzie oglądać do 31 października.

Wystawa przedstawia też losy wybranych statków – najszerzej „Sołdka”, który ją gości. Fot. Paweł Józwiak

Statki – nasza pasja

Prezes Remontowa Holding Piotr Soyka, przewodniczący Rady Miasta Gdańska Bogdan Oleszek i dyrektor NMM dr Jerzy Litwin, wspólnie przecinając wstęgę, otworzyli wystawę „Statki. Nasza pasja”, przygotowaną w Ośrodku Kultury Morskiej przez grupę stoczniową Remontowa Holding S.A. Wernisaż odbył się 19 czerwca, a jego goście jako pierwsi mieli okazję przetestować liczne stanowiska interaktywne, pozwalające m.in. na wirtualne zwiedzenie stoczni, inspekcję statku, operowanie dźwigiem, dokowanie platformy, załadunek promu samochodowego, wreszcie uwiecznienie się w wybranym kombinezonie roboczym i wysłanie zdjęcia za pośrednictwem internetu. Zaawansowane techniki wizualizacji i symulacji komputerowej uzupełniają modele, makiety i zdjęcia, dające obraz dokonania i możliwości technologicznych przedsięwzięciom należącym do grupy Remontowa Holding: dwóch stoczni, biura projektowego oraz ponad dwudziestu firm z sektora okrętowego i offshore. Ekspozycja, w zamyśle długoterminowa, jest udostępniana do

zwiedzania nieodpłatnie, ale ze względu na jej interaktywny charakter liczba osób jednocześnie ją zwiedzających będzie limitowana. Informacje na temat wystawy wraz z jej planem i krótkim filmem promocyjnym dostępne są na stronie www.statkinaszapasja.pl.

Dyrektor NMM dr Jerzy Litwin, prezes Remontowa Holding Piotr Soyka i przewodniczący Rady Miasta Gdańska Bogdan Oleszek otwierają ekspozycję w OKM. Fot. Bernadeta Galus

Obchody Święta Morza

Uroczystość, która miała miejsce 22 czerwca na statku-muzeum „Dar Pomorza”, zorganizowana została przez Polskie Towarzystwo Nautologiczne i NMM dla uczczenia Święta Morza, ale też jako wstęp do obchodów 85-lecia podniesienia polskiej bandery na „Darze Pomorza” (13 lipca 1930). Była to okazja do spotkania przedstawicieli instytucji i organizacji związanych z gospodarką morską – Ligi Morskiej i Rzecznej, Urzędu Morskiego, Akademii Morskiej, stowarzyszeń zawodowych kapitanów żeglugi wielkiej i starszych mechaników morskich z Trójmiasta i Szczecina. W trakcie uroczystości odbyła się m.in. promocja wydanego w serii „Studia i materiały Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku” tomu „Dar Pomorza 5”, a zbiory naszego Muzeum wzbogaciły się o mundur oficera mechanika i medal 35-lecia ofiarowany przez Stowarzyszenie Starszych Mechaników Morskich z Gdyni oraz namalowaną na mapie morskiej akwarelę przedstawiającą „Dar Pomorza”, którą dyrektorowi NMM dr. Jerzemu Litwinowi wręczył jej autor, kpt. ż.w. Ryszard Kucik.

Modele i dioramy

NMM wraz z Ligą Obrony Kraju zorganizowały wspólnie kolejną, XXII wystawę modeli statków, okrętów, żaglowców i dioram na statku-muzeum „Dar Pomorza” w Gdyni. Została ona udostępniona publiczności 23 czerwca, a potrwa do 28 sierpnia, kiedy to odbędzie się wręczenie dyplomów i nagród dla uczestników. Na tegorocznej wystawie przedstawiono 25 prac wykonanych przez modelarzy z Gdańska, Gdyni, Warszawy i Mosiny. Na uwagę zasługują mające duże walory artystyczne dioramy Katarzyny Manikowskiej z Gdańska oraz dioramy i mikromodele autorstwa Witolda Kosińskiego z Warszawy.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Konferencja muzeów rzecznych

4 czerwca w Muzeum Żeglugi na Łabie w Lauenburgu odbyło się drugie spotkanie przedstawicieli Europejskiej Sieci Muzeów Rzecznych. Zgromadziło ono kilkunastu przedstawicieli muzeów rzecznych z Niemiec, Polski i Serbii. Na spotkaniu – prócz prezentacji poszczególnych placówek – dyskutowano m.in. nad

możliwością organizacji wspólnej wystawy, bazami danych stosowanymi w muzeach, projektami unijnymi, w których mogłyby uczestniczyć nasze instytucje, rozbudową sieci muzeów rzecznych. Spotkaniu towarzyszył rejs po Łabie na pokładzie parowca „Elbe” z 1910 r. oraz wycieczka po najciekawszych zabytkach hydrotechnicznych regionu. Z ramienia NMM w spotkaniu uczestniczyli dyrektor dr Jerzy Litwin i Jadwiga Klim.

Konferencja Ecsite

Ecsite jest siecią centrów nauki i muzeów, zrzeszających ponad 350 instytucji z 50 krajów. Powstała 25 lat temu jako platforma wymiany myśli i doświadczeń, tworzenia nowych projektów oraz popularyzowania tzw. dobrych praktyk w zakresie działalności muzeów i centrów nauki. Tegoroczna, 26. konferencja Ecsite została zorganizowana w Trydencie w dniach 11-13 czerwca, wspólnie z MUSE – Museo delle Scienze. Tytuł konferencji: „Pożywka dla ciekawych umysłów” (Food for Curious Minds) nawiązywał do tematu Universal EXPO 2015 w Mediolanie – „Żywność planety, energia dla życia”. Program zawierał ponad 90 sesji prowadzonych przez ponad 350 prelegentów na tematy związane z organizacją wystaw, przygotowaniem personelu, pozyskiwaniem środków finansowych i współpracą z lokalnymi samorządami, a także prowadzeniem badań statystycznych i ewaluacją działań poszczególnych instytucji. Spotkanie było też okazją do poznania ponad 50 producentów działających w branży wystaw i eksponatów multimedialnych i interaktywnych, którzy prezentowali swe oferty w budynku targów Trento Fiere. Była to największa z dotychczasowych konferencji Ecsite, wzięło w niej udział 1101 uczestników z 52 krajów z całego świata, wśród nich pracownicy Działu Edukacji NMM – Krystyna Stubińska i Przemysław Węgrzyn.

EDUKACJA

„Lux in tenebris” – dzień otwarty

Bałtycki Festiwal Nauki i Dzień Dziecka patronowały organizacji dnia otwartego wystawy „Lux in tenebris. Światło w ciemnościach” w Spichlerzach na Ołowiance. 30 maja – oprócz wolnego wstępu na wystawę – zwiedzających, zwłaszcza najmłodszych, czekało wiele niespodzianek. Na nabrzeżu Ołowianki Kompania Kaperska przygotowała punkt poboru do floty królewskiej. Dzieci wypełniały listę załogi, pisząc ptasim piórem. Chętni mogli nauczyć się trudnych rzemiosł żeglarskich, w tym skręcania lin, a dużą atrakcją była możliwość zobaczenia na żywo, jak działał dawny muszkiet. Na ekspozycji natomiast uczono się rozpoznawania znaków nawigacyjnych i świateł latarni morskich, układano obrazki przedstawiające polskie latarnie morskie i wspólnie rysowano scenę nadania przez króla Kazimierza Jagiellończyka przywilejów dla Gdańska. Wszyscy uczestnicy imprezy otrzymali okolicznościowe upominki.

Konkurs Borchardtowski

28 maja br. odbył się na „Darze Pomorza” coroczny konkurs Szkół Borchardtowskich. Rywalizowały ze sobą zespoły z czterech szkół, których patronem jest kpt. ż.w. K.O. Borchardt: Szkoły Podstawowej nr 21 z Gdańska, Szkoły Podstawowej nr 40 z Gdyni, Szkoły Podstawowej nr 9 z Rumi oraz Zespołu Wychowania i Kształcenia ze Strzebielina. Wszystkie zespoły wykazały się dobrą znajomością tematyki morskiej. Zwycięstwo odniosły *ex aequo* drużyny z Gdańska i Gdyni. Oprawę muzyczną na wysokim poziomie zapewniła orkiestra dęta SP 9 z Rumi. Po zakończeniu rywalizacji odbyło się ogłoszenie wyniku konkursu plastycznego (dla klas I – III) „Kapitan Borchardt i transatlantyki”. Nagrodzone prace zostały wyeksponowane w pomieszczeniu III wachty „Daru Pomorza”.

Rodziny na fregacie

21 czerwca odbyły się ostatnie przed wakacjami zajęcia z cyklu „Program dla rodzin”. Tym razem gościliśmy uczestników Programu na pokładzie legendarnej fregaty „Dar Pomorza”,

gdzie mogli się oni przekonać, jak wyglądało życie kadeta szkoły morskiej. Nasi goście przeszli szereg prób jako kandydaci na dzielnych marynarzy, przy okazji poszukując części zagubionego pamiątnika, opisującego wyprawę do przylądka Horn. Podczas zajęć dowiedzieli się, co robić podczas sztormu na morzu i co nazywano psią wachtą, nauczyli się także wybijać szklanki.

NASI PRZYJACIELE

Walne Zebranie TP NMM

Doroczne sprawozdawcze Walne Zebranie Członków Towarzystwa Przyjaciół Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku odbyło się 19 czerwca w Spichlerzach na Ołowiance. Rozpoczęto od relacji Radosława Literskiego z ubiegłorocznej wyprawy trasą z Soczi do Stambułu, którą odbył wraz z Rafałem Lipińskim (na zmianę biegnąc i jadąc na rowerze) – w jej trakcie odwiedzili napotkane latarnie morskie nad Morzem Czarnym. Kolejnym punktem programu było wręczenie Lauru Muzeum Morskiego, którym w tym roku uhonorowani zostali: Irena Ciupik i Marta Majewicz z pionu administracyjnego oraz Wojciech Joński i Radosław Paternoga z pionu merytorycznego. Przyznano także medale Przyjaciela Towarzystwa – otrzymali je m.in.: zespół realizujący wystawę „Lux in tenebris” oraz Dorota Zielińska i Dariusz Chełkowski. Sprawozdanie merytoryczne i finansowe z działalności Towarzystwa za rok 2014 przedstawione przez prezesa dra Fryderyka Tomalę zostało zaakceptowane przez Komisję Rewizyjną i zebranych, którzy udzielili Zarządowi absolutorium. W najbliższych planach TP NMM jest organizacja III Pikniku Muzycznego (8 sierpnia przy latarni morskiej w Helu) i wycieczki edukacyjno-szkoleniowej do muzeów Pomorza Zachodniego i na Bornholm.

„Pod skrzydłami latarni”

28 maja w sali wystawowej STODOŁA przy latarni morskiej w Rozewiu odbył się wernisaz wystawy prac ceramicznych podopiecznych Fundacji „Sprawni Inaczej”. Ekspozycja zatytułowana „Pod skrzydłami latarni” zorganizowana została dzięki inicjatywie Towarzystwa Przyjaciół NMM. Autorzy eksponowanych prac to artyści znani już dobrze z licznych wystaw w NMM: Sławek Byrdy, Małgosia Lemańska, Agnieszka Podsiadły, Adam Rogowski, Sylwia Skowronek, Tatiana Skerka i Tadeusz Sterna. Wystawę, czynną do 29 czerwca, przygotowała Kamila Jezierewska z Działu Edukacji NMM.

POŻEGNANIA

Kolega odszedł i już nie wróci...

5 maja na cmentarzu Srebrzysko pożegnaliśmy wieloletniego pracownika Biblioteki NMM, Jana Forkiewicza, wybitnego filologa i bibliofila. Szlify biblioteczne uzyskał w Bibliotece Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk, gdzie zdobył, po egzaminie państwowym, nobilitujący bibliotekarza tytuł kustosa dyplomowanego. Przez wiele lat był redaktorem merytorycznym gdańskiego oddziału wydawnictwa Ossolineum. Służył nam wszystkim swoją nieocenioną wiedzą humanistyczną. Cześć Jego pamięci!

Na wieczną wachtę...

8 czerwca odszedł nagle w wieku 71 lat kpt. ż.w. Jan Sokołowski, od czterech lat kapitan statku-muzeum „Dar Pomorza”. Absolwent Państwowej Szkoły Rybołówstwa Morskiego w Gdyni oraz Wydziału Rybackiego Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie, przez większą część zawodowej kariery związany był z Morskim Instytutem Rybackim w Gdyni. Dowodził statkami badawczymi „Profesor Siedlecki”, „Birkut”, „Wieczno” oraz „Profesor Bogucki”, nad którego budową sprawował nadzór. W trakcie międzynarodowych antarktycznych wypraw badawczych wielokrotnie okrążył przylądek Horn. Był aktywnym członkiem Stowarzyszenia Kapitanów Żegluga Wielkiej. 13 czerwca spoczął na Cmentarzu Witomińskim.